

Κοινή γλώσσα για τις ανάγκες του κεφαλαίου και στην Παιδεία

Τη δημοσίευση της ειδικής αναφοράς του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων (ΣΕΒ) για την Παιδεία που έγινε την προηγούμενη βδομάδα, την ακολούθησε ένα δημοσίευμα της «Αυγής» την περασμένη Κυριακή, όπου διαρρέονται στοιχεία από την προκαταρκτική μελέτη του ΟΟΣΑ για τη σημερινή εικόνα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, η οποία θα παρουσιαστεί επισήμως το επόμενο διάστημα, όπως λέγεται, και θα συνεχίσει να εμπλουτίζεται έως το τέλος του 2017.

Θυμίζουμε ότι η εκπόνηση αυτής της μελέτης του ΟΟΣΑ, με βάση την οποία θα δρομολογηθούν αναδιαρθρώσεις στην εκπαίδευση, ήταν μια από τις δεσμεύσεις που είχε υπογράψει η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ και ψήφισαν από κοινού ΝΔ, ΠΑΣΟΚ και Ποτάμι, μέσα στο 3ο μνημόνιο.

Η κοινή στρατηγική γραμμή ανάμεσα σε αυτά που προτείνει ο ΟΟΣΑ σύμφωνα με το δημοσίευμα και στις προτάσεις που αποτυπώνει ο ΣΕΒ στην αναφορά του, φυσικά δεν ξαφνιάζει κανέναν, αφού πρόκειται για αποτύπωση των κυρίαρχων επιλογών του κεφαλαίου για την Εκπαίδευση.

Δεν πρέπει να ξεφύγει της προσοχής μας, όμως, ότι και τα μέχρι τώρα πεπραγμένα της κυβέρνησης, όπως και άλλοι διακηρυγμένοι της στόχοι, που αποτυπώνονται στα πορίσματα του περσινού κυβερνητικού διαλόγου για την Παιδεία, κινούνται επίσης στην ίδια στρατηγική. Και φυσικά, όταν συναντιέται με τον ΟΟΣΑ και τον ΣΕΒ η κυβέρνηση, συναντιέται και με τη ΝΔ, η οποία επιχειρεί να εμφανιστεί ως πιο γνήσιος και αποτελεσματικός διαχειριστής προς όφελος του κεφαλαίου.

Η βάση, λοιπόν, υπάρχει ήδη για την περιβόητη συναίνεση, που η κυβέρνηση ομολογεί ότι επιδιώκει, και η ΝΔ επίσης επιμένει ότι πρέπει να υπάρξει στα ζητήματα της εκπαίδευσης.

Τα θέματα της **αποκέντρωσης** της εκπαίδευσης, της μεγαλύτερης **αυτονομίας** των σχολικών μονάδων, με παράλληλα **αξιολόγησή** τους, είναι κεντρικά ζητήματα τις τελευταίες δεκαετίες στην ατζέντα του κεφαλαίου για την Παιδεία. Όμως η αποκέντρωση και η αυτονομία οδηγούν με μαθηματική ακρίβεια - όπως έχει φανεί και από την εμπειρία χωρών όπου έχουν προχωρήσει νωρίτερα - σε μεγαλύτερη ταξική διαφοροποίηση των σχολείων και των μαθητών. Ενώ η αξιολόγηση είναι το βασικό εργαλείο για την προώθηση της παραπάνω κατεύθυνσης. Ένα ακόμα από τα κεντρικά ζητήματα, η ενίσχυση της **πρόωρης επαγγελματικής εκπαίδευσης** σε βάρος της απρόσκοπτης ολοκλήρωσης ενός βασικού επιπέδου γενικής μόρφωσης, τίθεται ως στόχος απ' όλες τις κυβερνήσεις της τελευταίας εικοσαετίας. Συνοδεύεται, μάλιστα, την τελευταία δεκαετία από το στόχο

επέκτασης της μαθητείας, ο οποίος από τη μια εξασφαλίζει πάμφθινο εργατικό δυναμικό για το κεφάλαιο, ενώ από την άλλη συμβάλλει στις μικρότερες ηλικίες (μαζί με τα «απαραίτητα» μαθήματα επιχειρηματικότητας που σχεδιάζουν να τα ενισχύσουν ακόμη και από το Δημοτικό) στην εκπαίδευση των νέων να σκέφτονται σύμφωνα με τα συμφέροντα του εκάστοτε εργοδότη.

Ο πανομοιότυπος λόγος που αρθρώνουν τόσο η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, όσο και η ΝΔ που αποτυπώνουν βέβαια τις αντίστοιχες θέσεις του ΟΟΣΑ και του ΣΕΒ, φαίνεται και από τον παρακάτω πίνακα και είναι χαρακτηριστικός. Δείχνει ότι υπάρχει συναίνεση στα βασικά, στις κύριες αναδιαρθρώσεις που επιδιώκει το κεφάλαιο, γι' αυτό και όποια αντιπαράθεση βλέπουμε τα τελευταία δυο χρόνια ανάμεσα σε ΣΥΡΙΖΑ και ΝΔ στον τομέα της Παιδείας, ακόμα κι αν γίνεται σε υψηλούς τόνους, είναι είτε πάνω σε δευτερεύοντα ζητήματα, είτε εκπορεύεται από την αγωνία τους για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των αναδιαρθρώσεων σε όφελος του κεφαλαίου (βλέπε περιπτώσεις κριτικής της ΝΔ περί αποσπασματικών μέτρων κ.ο.κ.).

Στις παραπάνω κατευθύνσεις, βέβαια, πρέπει να προσθέσουμε και το θέμα του **εκπαιδευτικού προσωπικού και της διαχείρισής του**, που εντάσσεται έντονα στις «ανησυχίες» του ΟΟΣΑ και του ΣΕΒ. Είναι ένα θέμα που ήρθε επιτακτικά στο προσκήνιο τα χρόνια της κρίσης. Η ΝΔ, όταν ήταν στην κυβέρνηση, προσπάθησε να κάνει παρεμβάσεις με την κατάργηση ειδικοτήτων στα ΕΠΑΛ που έβγαλε σε διαθεσιμότητα τους αντίστοιχους εκπαιδευτικούς, ο ΣΥΡΙΖΑ υποσχέθηκε να επαναφέρει αυτές τις ειδικότητες και τους αντίστοιχους εκπαιδευτικούς, ωστόσο βρέθηκε ως κυβέρνηση και πάλι μπροστά στο ίδιο πρόβλημα να διαχειριστεί. Έτσι, με τη σειρά του, βρήκε φέτος τη φόρμουλα της λεγόμενης «ελάφρυνσης των μαθητών» από ώρες μαθημάτων στα Δημοτικά και τα Γυμνάσια, κάτι που οδήγησε και πάλι σε απολύσεις χιλιάδων εκπαιδευτικών (μη επαναπροσλήψεις αναπληρωτών εκπαιδευτικών που για χρόνια εργάζονταν στην εκπαίδευση). Όμως και πάλι αυτό δεν είναι αρκετό. Γι' αυτό και επεξεργάζονται νέες συνταγές για μειώσεις εκπαιδευτικού προσωπικού.

Όλα τα παραπάνω είναι εντελώς ξένα με τα συμφέροντα των εργατών, των εκπαιδευτικών και των ανθρώπων του λαού και του μόχθου, που πασχίζουν για τη μόρφωση των παιδιών τους. **Η κοινή γλώσσα των εκπροσώπων του κεφαλαίου για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της κερδοφορίας του, είναι «ξένη γλώσσα» για να περιγράψει την ολόπλευρη και ολοκληρωμένη μόρφωση όλων των παιδιών του λαού.**

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ - ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ

Ο
Ο
Σ
Α

Προτείνει ενίσχυση της σχολικής αυτονομίας, χαλάρωση του κεντρικού ελέγχου σε επίπεδο προσωπικού, προγραμμάτων σπουδών και εκτέλεσης του προϋπολογισμού, λογοδοσία των τοπικών υπευθύνων για την εκπαίδευση.

Σ
Ε
Β

Προτείνει ενίσχυση της αυτονομίας των διοικήσεων των σχολείων στη λήψη αποφάσεων που αφορούν στη διαμόρφωση του εκπαιδευτικού προγράμματος και τη διαχείριση του προϋπολογισμού του σχολείου.

Κ
Υ
Β
Ε
Ρ
Ν
Η
Σ
Η

Το πόρισμα Γαβρόγλου από τον κυβερνητικό διάλογο αφιερώνει ολόκληρη την πρώτη ενότητα του στην αυτονομία της σχολικής μονάδας, σημειώνοντας: «Η αυτονομία της σχολικής μονάδας αποτελεί κεντρική πολιτική επιλογή» και κάνοντας λόγο για παιδαγωγική, διοικητική και οικονομική αυτονομία.

Ν
Δ

Ζητά ενίσχυση της αυτονομίας της σχολικής μονάδας με τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του Συλλόγου Διδασκόντων και τη σύνταξη πλήρους εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας σχολικής μονάδας.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

«Είναι κοινός τόπος ότι η αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας πρέπει να επανεισαχθεί μαζί με κάποιες μορφές εξωτερική αναφορά».

«Καθιέρωση εθνικών στρατηγικών στόχων βάσει των οποίων θα αξιολογούνται τα σχολεία, με παράλληλη ενίσχυση της εποπτείας της διοίκησης του σχολείου, ώστε η αυξημένη ελευθερία διαχείρισης να συνοδεύεται από ανάλογη λογοδοσία και επαρκή διαφάνεια».

Πορίσματα διαλόγου: «Κάθε χρόνο το σχολείο πρέπει να θέτει στόχους (...) αυτή θα πρέπει να είναι και η βάση της αξιολόγησης της δράσης του». «Εκμάθηση της σωστής τεχνικής για την αυτοαξιολόγηση του /της εκπαιδευτικού». «Προτείνεται η εισαγωγή συστήματος εσωτερικής αξιολόγησης (αυτοαξιολόγηση) της σχολικής μονάδας με διαμορφωτικό, αναπτυξιακό και παιδαγωγικό χαρακτήρα».

Ζητά αξιολόγηση κάθε παραμέτρου της εκπαίδευσης, όπως δομών, Προγραμμάτων Σπουδών, εκπαιδευτικού έργου και εκπαιδευτικών, με γνώμονα πάντα τη βελτίωση του παραγόμενου εκπαιδευτικού έργου(...) Σύστημα που θα συνδυάζει τόσο την αυτοαξιολόγηση της σχολικής μονάδας όσο και την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

Κάνει αναφορά στο ότι το μισθολογικό κόστος ανέρχεται στο 85% των προϋπολογισμών της εκπαίδευσης, χωρίς ωστόσο να κάνει κάποια συγκεκριμένη σύσταση, σύμφωνα με την «Αυγή».

Σημειώνει ότι η αναλογία δασκάλων προς μαθητές στην Ελλάδα είναι ιδιαίτερα ευνοϊκή, παρόλο που το κόστος μισθοδοσίας δασκάλων ανά μαθητή, αναλογικά με το ΑΕΠ, κινείται σε πολύ υψηλά επίπεδα, ακόμα και στα χρόνια της κρίσης. Προτείνει: Καλύτερη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων, ώστε να αυξηθούν οι μέσες ώρες διδασκαλίας (σ.σ. για κάθε εκπαιδευτικό) και να μειωθούν οι ανάγκες για έκτακτους εκπαιδευτικούς.

Μείωσε ήδη από φέτος διδακτικές ώρες από τα ωρολόγια προγράμματα σε Δημοτικά και Γυμνάσια, έτσι ώστε να χρειάζεται λιγότερους εκπαιδευτικούς στα σχολεία. Προχώρησε σε χιλιάδες απολύσεις (μη επαναπροσλήψεις) αναπληρωτών εκπαιδευτικών που τα προηγούμενα χρόνια εργάζονταν στα σχολεία.

Σε Ερώτηση των Τομεαρχών Παιδείας στη Βουλή, τον Γενάρη, αναφερόταν ότι σε πολλά σχολεία της χώρας επικρατεί «νοσηρή κατάσταση», καθώς «εκπαιδευτικοί "φαντάσματα" εμφανίζονται για μία ή δύο ώρες την ημέρα, ασκώντας πλημμελώς τα καθήκοντά τους και δημιουργώντας στην ουσία οίονει κενά»...

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΜΑΘΗΤΕΙΑ

Εκτιμά ότι έχουν αποδυναμωθεί πλήρως οι δεσμοί μεταξύ μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας. Προτείνει να ενισχυθούν η επαγγελματική εκπαίδευση, η μαθητεία και οι δυνατότητες πρακτικής άσκησης.

Ο πρόεδρος των βιομηχάνων ζητά, μεταξύ άλλων, την επέκταση της μαθητείας, ως μέτρο που μπορεί να τονώσει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρηματικών ομίλων (ΓΣ του ΣΕΒ, 2014). Ενεργός συμμετοχή των παραγωγικών φορέων στην αναμόρφωση του πλαισίου της μαθητείας και της πρακτικής άσκησης (σε φόρουμ το 2013). Τον Οκτώβρη του 2015 εκπόνησε ολόκληρη μελέτη 50 σελίδων για τα οφέλη της μαθητείας.

Διατηρεί τον νόμο Αρβανιτόπουλου για την επαγγελματική εκπαίδευση και τη μαθητεία. Έχει εκπονήσει «Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Αναβάθμιση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και της Μαθητείας». Έχει ήδη ξεκινήσει πιλοτικά να εφαρμόζει τη μαθητεία.

Ζητά: Ενίσχυση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης με αξιολόγηση του υφιστάμενου συστήματος και στη συνέχεια με διορθωτικές παρεμβάσεις. Εκπόνηση εθνικού σχεδίου μαθητείας και πρακτικής άσκησης για τους νέους των Επαγγελματικών Λυκείων και των ΙΕΚ.